

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.004.005.2022

Lopes Gouveia Roberto
Lasuen Artinano Javier
Candler Stephen James Quartano
Corning Optical Fiber Polska Sp. z o.o.
Tarczyńska 114
96-320 Mszczonów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/011 Wspieranie inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
nik@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Coming Optical Fiber Polska Sp. z o.o. ¹ Tarczyńska 114 96-320 Mszczonów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Lopes Gouveia Roberto Członek Zarządu od 1 października 2021 r. Lasuen Artinano Javier Członek Zarządu od 31 lipca 2020 r. Candler Stephen James Quartano Członek Zarządu od 1 stycznia 2022 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Leonard Timothy Daniel Członek Zarządu do 31 grudnia 2021 r. Kalaitidou Theodora Członek Zarządu do 31 października 2022 r. Heinz Ralf Członek zarządu od 14 lutego 2019 r. do 30 kwietnia 2021 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykonywanie zobowiązań wynikających z umowy wsparcia. 2. Efekty systemu wspierania inwestycji.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 1 kwietnia 2022 r., z wykorzystaniem dowodów dotyczących przedmiotu kontroli, wykraczających poza ten okres.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Tadeusz Błachnio, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KGP/72/2022 z 19 lipca 2022 r.

(akta kontroli str.1-3)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia dotychczasowy stan realizacji przez Coming Optical Fiber Polska Sp. z o.o. zobowiązań wynikających z umowy o udzielenie pomocy publicznej w formie dotacji celowej zawartej w dniu 14 listopada 2019 r. z Ministrem Przedsiębiorczości i Technologii⁴.

Zaawansowanie finansowe i rzeczowe inwestycji oraz liczba tworzonych nowych miejsc pracy były zgodne z harmonogramem wynikającym z umowy dotacji, uwzględniając przesunięcie pierwotnych terminów realizacji o rok. Beneficjent nie podjął natomiast dotychczas współpracy z uczelniami i szkolnictwem – co zgodnie z umową może nastąpić również w okresie realizacji inwestycji lub pięcioletniego okresu jej utrzymania.

¹ Dalej także: Spółka.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Umowa nr II/693/P/15014/6230/19/DRI. Dalej: umowa dotacji.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Dotychczasowe efekty (stan zatrudnienia oraz zakres rzeczowy inwestycji) są adekwatne do obecnego etapu przedsięwzięcia, natomiast na tym etapie nie jest możliwa pełna ocena efektów udzielonego wsparcia.

Spółka wydzierżawiła na okres 15 lat obiekt produkcyjny przy ul Tarczyńskiej 114 w Mszczonowie, zaadoptowała go do specyfiki produkcji włókien światłowodowych, wyposażyła w niezbędne urządzenia i instalacje. Przedsięwzięcie było w fazie testowania urządzeń oraz parametrów produkowanych włókien światłowodowych. Dotychczasowy stan zaawansowania inwestycji był zgodny z postanowieniami zawartej umowy. Umowa dotacji przewiduje zakończenie inwestycji i uruchomienie produkcji do końca 2023 r.

Nakłady inwestycyjne brutto na dzień 12 sierpnia 2022 r. wyniosły 377 956 523,08 zł i były wyższe od nakładów zadeklarowanych na dzień 31 grudnia 2022 r. o 23,5%, a także przewyższały całkowite nakłady zadeklarowane na inwestycję na dzień 31 grudnia 2023 r. o 3,3%.

Spółka rozpoczęła z dniem 1 stycznia 2020 r. rekrutację pracowników. Na dzień 4 sierpnia 2022 r. stan zatrudnienia wynosił 194 osoby, z których 90 legitymowało się wyższym wykształceniem. Zatrudnienie ogółem w dniu 4 sierpnia 2022 r. w stosunku do zatrudnienia wymaganego na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 80,83%, a zatrudnienie osób z wyższym wykształceniem przekraczało zatrudnienie wymagane na dzień 31 grudnia 2023 r. o 5,88%.

Spółka realizowała obowiązki sprawozdawcze zgodnie z umową, należy jednak zaznaczyć, że dotychczas była zobowiązana do złożenia tylko jednego sprawozdania w ciągu 14 dni od podpisania umowy, a pierwsze sprawozdanie z realizacji inwestycji ma złożyć do dnia 31 stycznia 2024 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Wykonywanie zobowiązań wynikających z umowy wsparcia.

Opis stanu
faktycznego

Coming Optical Fiber Polska Sp. z o.o. złożyła w dniu 15 lutego 2019 r. do Ministra Przedsiębiorczości i Technologii wniosek o udzielenie pomocy publicznej w formie dotacji celowej w wysokości 17 557 020 zł na nową inwestycję polegającą na utworzeniu zakładu produkcji światłowodowych włókien optycznych w Mszczonowie (powiat żyrardowski). Wraz z wnioskiem przekazano analizę efektu zachęty dla projektu. Nowy zakład miał produkować docelowo 20 milionów kilometrów jednomodowego światłowodu telekomunikacyjnego rocznie (kod HTS 9001), będącego półproduktem do produkcji kabla optycznego. Rozpoczęcie inwestycji planowano na marzec 2019 r., a zakończenie – na 31 grudnia 2020 r. W związku z projektem Spółka zamierzała utworzyć 240 nowych miejsc pracy, w tym 85 dla pracowników z wykształceniem wyższym. Tworzenie nowych miejsc pracy miało następować w latach 2019-2020, odpowiednio: 75 (w tym 35 z wyższym wykształceniem) oraz 165 (w tym 50 z wyższym wykształceniem). Koszty projektu miały wynieść 366 mln zł, w tym nakłady na rzeczowe aktywa trwale: 237 mln zł w

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

2019 r. i 125,5 mln zł w 2020 r. (razem 362,5 mln zł) oraz 3,5 mln zł w 2020 r. na dzierżawę terenu i hali produkcyjnej. Wniosek został podpisany przez członka zarządu Spółki Ralfa Heinza.

W Analizie efektu zachęty wskazano, że Spółka jest w trakcie procesu decyzyjnego wyboru lokalizacji zainstalowania nowych mocy produkcyjnych. Przeprowadzona analiza wykazała, że zachęty inwestycyjne mogą przesądzić o ulokowaniu inwestycji w Polsce.

(akta kontroli str.13-43)

W dniu 14 listopada 2019 r. została zawarta umowa nr II/693/P/15014/6230/19/DRI o udzielenie pomocy publicznej w formie dotacji celowej pomiędzy Ministrem Przedsiębiorczości i Technologii⁶ a Coming Optical Fiber Polska Sp. z o.o. reprezentowaną przez Heinza Ralfa.

Minister zobowiązał się do udzielenia Spółce wsparcia w formie dotacji celowej z tytułu poniesienia kosztów inwestycji w maksymalnej kwocie 17 557 020,00 zł w dwóch częściach: w roku 2019 w kwocie nie wyższej niż 3 000 000,00 zł, w roku 2023 w kwocie nie wyższej niż 14 557 020,00 zł. Pomoc przyznano w związku z realizacją w latach 2019-2022 inwestycji polegającej na budowie w Mszczonowie zakładu produkującego światłowodowe włókna optyczne.

Prokurent Spółki wyjaśnił, że we wniosku o udzielenie pomocy publicznej wyraźnie wskazano, że kosztami kwalifikowanymi będzie m.in. dzierżawa budynku, a nie nakłady na jego budowę, i że użyte w umowie sformułowanie „budowa zakładu produkującego światłowodowe włókna optyczne” jest równoznaczne z utworzeniem takiego zakładu – co wskazano we wniosku. Analogiczne stanowisko przedstawiła Dyrektorka Generalna Ministerstwa Rozwoju i Technologii, wyjaśniając że podczas formułowania zapisów umowy przyjęto pojęcie budowa zakładu jako tożsame z utworzeniem zakładu, o którym mowa we wniosku.

(akta kontroli str. 61-81, 126, 198)

Wartość dzierżawionych przez Spółkę obiektów i budynków (najem powierzchni biurowej oraz produkcyjnej) została zaliczona zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości jako najem długoterminowy i dlatego nie jest prezentowana w środkach trwałych.

Spółka zobowiązała się w umowie do poniesienia nakładów na inwestycję w wysokości 366 mln zł do dnia 31 grudnia 2022 r. oraz do utworzenia 240 nowych miejsc pracy, w tym 85 dla osób z wyższym wykształceniem oraz do utrzymania nakładów i miejsc pracy w okresie pięciu lat. Ponadto Spółka zobowiązała się m.in. do:

- przedłożenia w terminie 14 dni od zawarcia umowy do akceptacji ministra sprawozdania rzeczowo-finansowego w zakresie poniesionych kosztów inwestycji oraz liczby utworzonych miejsc pracy w okresie od dnia rozpoczęcia realizacji inwestycji do dnia 30 września 2019 r. – zgodnie z załączonym do umowy wzorem,
- złożenia w sprawozdaniu oświadczenia o prognozowanej wartości nakładów inwestycyjnych oraz o prognozowanej liczbie miejsc pracy.

(akta kontroli str. 61-81)

W dniu 30 listopada 2020 r. Spółka złożyła do Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii wniosek o zmianę umowy z dnia 14 listopada 2019 r. nr II/693/P/15014/6230/19/DRI o udzielenie pomocy publicznej w formie dotacji celowej.

⁶ Dalej – Minister.

Wniosek dotyczył:

1. Wydłużenia harmonogramu utworzenia co najmniej 240 nowych miejsc pracy o jeden rok, tj. do dnia 31 grudnia 2023 r.
2. Wydłużenia harmonogramu ponoszenia nakładów inwestycyjnych w związku z realizacją inwestycji o jeden rok, do 31 grudnia 2023 r.

W uzasadnieniu wniosku wskazano na sytuację na rynku włókien światłowodowych oraz wpływ epidemii Covid-19:

- prognoza popytu na włókna światłowodowe w roku 2020 spadła o 20 % z powodu spowolnienia lub zawieszenia inwestycji operatorów sieci telekomunikacyjnych,
- główni, zagraniczni dostawcy maszyn i urządzeń do nowego zakładu mieli przestoje produkcyjne.

W dniu 17 lutego 2021 r. został podpisany aneks do umowy dotacji, zmieniający termin zakończenia inwestycji na dzień 31 grudnia 2023 r. W związku z tą zmianą przesunięto o rok terminy wykonania obowiązków w zakresie wysokości poniesionych nakładów oraz utworzenia nowych miejsc pracy.

Pierwsze sprawozdanie po zrealizowaniu inwestycji dotyczące łącznej wysokości poniesionych nakładów inwestycyjnych oraz łącznej liczby utworzonych i utrzymanych miejsc pracy ma zostać złożone do dnia 31 stycznia 2024 r.

W aneksie do umowy określono harmonogram kosztów kwalifikowanych inwestycji w łącznej wysokości 366 mln zł.

- w 2019 r. 62 mln zł,
- w 2020 r. 41 mln zł, narastająco 103 mln zł,
- w 2021 r. 3 mln zł, narastająco 106 mln zł,
- w 2022 r. 200 mln zł, narastająco 306 mln zł,
- w 2023 r. 60 mln zł, narastająco 366 mln zł.

Spółka zobowiązała się do przedstawiania w latach 2020-2029 w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku danych odnoszących się do inwestycji i dotyczących łącznej wysokości podatków CIT, PIT, VAT oraz podatku od nieruchomości jakie zostały przez przedsiębiorcę zapłacone za rok poprzedni.

(akta kontroli str. 82-97)

W sprawozdaniu finansowo-rzeczowym o nakładach na dzień 30 września 2019 r. przekazanym przez Spółkę do Ministerstwa Rozwoju podano, że w sprawozdawanym okresie nie zostały poniesione żadne nakłady ani nie utworzono żadnego miejsca pracy. Prognozowane koszty inwestycji do 31 grudnia 2019 r. określono na kwotę 62 mln zł, a prognozowane zatrudnienie do dnia 31 grudnia 2019 r. zero osób.

(akta kontroli str. 98-103)

Pracownicy Ministerstwa Rozwoju przeprowadzili w dniach od 10 do 17 kwietnia 2020 r. kontrolę wykonania zobowiązań umownych za okres od dnia rozpoczęcia inwestycji do dnia 31 grudnia 2019 r. W protokole kontroli nr 7/2020 z maja 2020 r.⁷ podano, że:

- wartość nakładów inwestycyjnych wyniosła 73 737 712,95 zł, co stanowiło 118,93% kosztów przewidywanych na 2019 r.
- Spółka nie zatrudniała pracowników w 2019 r.

Spółka nie składała zastrzeżeń do protokołu kontroli.

Minister nie korzystał z możliwości dokonywania w Spółce dodatkowych kontroli, do czego miał prawo na mocy paragrafu 3 pkt 14 umowy ani nie wzywał Spółki do

⁷ Protokół nie wskazywał konkretnej daty.

złożenia pisemnych informacji i wyjaśnień na temat realizacji inwestycji do czego miał prawo na mocy paragrafu 4 pkt 3 umowy.

(akta kontroli str.104-107)

Spółka otrzymała przelew na kwotę 3 mln zł w dniu 16 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str.115)

Wykonując obowiązek określony w § 2 pkt. 4 umowy Spółka przekazywała ministerstwu w latach 2020-2022 dane odnoszące się do inwestycji i dotyczące łącznej wysokości podatków CIT, PIT, VAT oraz podatku od nieruchomości jakie zostały przez przedsiębiorcę zapłacone za rok poprzedni i wartości sprzedaży krajowej. W przekazywanych danych prezentowano zerowe wartości sprzedaży oraz podatku od nieruchomości. Spółka nie realizowała sprzedaży, ponieważ produkcja wyrobów gotowych jest dopiero w fazie uruchamiania. Spółka nie jest bezpośrednim płatnikiem podatku od nieruchomości i działa w obiekcie dzierżawionym zwracając właścicielowi podatek od nieruchomości na zasadzie refakturowania. Przekazując powyższe informacje Spółka informowała Ministerstwo, iż nie wykazuje refakturowanego podatku. Ministerstwo nie odnosiło się do tych informacji przekazywanych przez Spółkę. Dyrektor Generalna Ministerstwa Rozwoju i Technologii wyjaśniła⁸, że Spółka ma obowiązek wykazywania refakturowanego podatku od nieruchomości w informacji, o której mowa w § 2 pkt. 4 umowy.

(akta kontroli str.121-126, 199-200)

Spółka rozpoczęła zatrudnianie pracowników w dniu 1 stycznia 2020 r., a w dniu 4 sierpnia 2022 r. stan zatrudnienia wynosił 194 osoby, z których 90 legitymowało się wyższym wykształceniem. Umowy na okres próbny posiadały 84 osoby, na czas określony 81 osób, a na czas nieokreślony 29 osób.

Zatrudnienie ogółem w dniu 4 sierpnia 2022 r. w stosunku do zatrudnienia zadeklarowanego na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosło 80,83%, a zatrudnienie osób z wyższym wykształceniem przekraczało zatrudnienie zadeklarowane na dzień 31 grudnia 2023 r. o 5,88%.

Z badania losowej próby 25 pracowników wynika, że byli zatrudnieni w Spółce, 14 z nich posiadało wykształcenie wyższe, dziewięć osób było zatrudnionych na okres próbny, a osiem – na czas określony.

Średnia płaca brutto w Spółce (z wyłączeniem wynagrodzeń członków zarządu) wynosiła: []⁹.

Płace w Spółce były wyższe od płac w powiecie żyrdowskim []¹⁰.

(akta kontroli str.127-140)

Nakłady inwestycyjne brutto na dzień 12 sierpnia 2022 r. wyniosły 377 956 523,08 zł, z czego:

216 458 015,72 zł (równowartość 49 817 879,75 dolarów USA) stanowiły nakłady na środki trwale w budowie dotyczące wyposażenia linii produkcyjnych (opłacono jedynie zaliczkę z 20 grudnia 2019 r. z kwocie 15 446 912 dolarów USA),

⁸ Pismo z dnia 22 sierpnia 2022 r, znak sprawy DKT-IV.0810.1.2022

⁹ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej w związku z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233) NIK wyłączyła jawność informacji w interesie beneficjenta z uwagi na tajemnicę przedsiębiorstwa.

¹⁰ J.w.

145 122 418,25 zł (równowartość 32 116 249, 74 euro) stanowiły nakłady na adaptację standardowego budynku produkcyjnego dzierżawionego od firmy Panattoni do specyficznych potrzeb procesu produkcji włókien światłowodowych,

16 376 089,11 zł (równowartość 3 570 725,45 euro) stanowiły wydatki związane z dzierżawą budynku produkcyjno-biurowego w Mszczonowie.

(akta kontroli str.146-186)

Dyrektor Generalna Ministerstwa Rozwoju i Technologii wyjaśniła, że zgodnie z wytycznymi w sprawie zasad i trybu przeprowadzania przez przedstawicieli ministra właściwego do spraw gospodarki kontroli realizacji umów o udzielenie pomocy publicznej na wsparcie inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej w ramach „Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011 - 2030” nakładami inwestycyjnymi, które mogą zostać uznane za koszty kwalifikowane w ramach projektu są m.in. koszty związane z dzierżawą budynków. Dzierżawa/najem gruntów i budynków musi jednak trwać przez okres co najmniej pięciu lat od przewidywanego terminu zakończenia projektu inwestycyjnego w przypadku dużych przedsięwzięć lub trzech lat w przypadku MŚP.

(akta kontroli str. 200)

Prokurent Spółki wyjaśnił, że umowa dzierżawy budynku w Mszczonowie została zawarta w dniu 12 grudnia 2019 r. na okres 15 lat od dnia 2 listopada 2020 r. Wyjaśnienie te znajdują potwierdzenie w przedłożonej do kontroli NIK dokumentacji umowy.

(akta kontroli str.118)

Nakłady poniesione do 12 sierpnia 2022 r. były wyższe od nakładów zadeklarowanych na dzień 31 grudnia 2022 r. o 23,5% oraz przewyższały całkowite nakłady wymagane na inwestycję na dzień 31 grudnia 2023 r. o 3,3%.

Spółka kooperowała z około 140 polskimi dostawcami, z którymi obroty wyniosły około 223 mln zł.

(akta kontroli str.187-195)

Spółka nie podjęła dotychczas współpracy z uczelniami i szkolnictwem, do której zobowiązała się w § 4 ust. 2 pkt 5) umowy i na którą zobowiązała się przeznaczyć 15% ekwiwalentu grantu (2 633 553 zł) w okresie realizacji inwestycji lub pięcioletniego okresu jej utrzymania.

Prokurent Spółki wyjaśnił¹¹, że beneficjent organizuje szkolenia pracowników w fabryce i w zagranicznych oddziałach, a także w zewnętrznych firmach szkoleniowych. Natomiast nie wskazał kwoty jaka została dotychczas przeznaczona na te szkolenia. Na szkolenia pracownicze, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 6) umowy beneficjent zobowiązał się przeznaczyć 5% ekwiwalentu grantu (877 851 zł) w okresie realizacji inwestycji lub pięcioletniego okresu jej utrzymania.

(akta kontroli str.120)

Spółka jest w końcowej fazie procesu uruchamiania produkcji włókien światłowodowych. W fazie rozruchu znajdują się cztery instalacje (wieże) do produkcji włókien, a cztery kolejne są w trakcie montażu. Prowadzone są testy instalacji produkcyjnych i następuje uruchamianie produkcji oraz wdrażane są testy jakości wyrobów gotowych.

(akta kontroli str.187-195)

¹¹ Pismo bez daty i bez numeru podpisane przez Dyrektora do spraw personalnych oraz Prokurenta Spółki.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dnia 9 grudnia 2022 r.

Kontroler
Tadeusz Błachnio
doradca ekonomiczny

/ - /

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
pełniący obowiązki Dyrektora
Maciej Maciejewski
z up.: p.o. wicedyrektora
Michał Wilkowicz

/ - /

.....
podpis